

2. Сейдаметова З.С. Облачные сервисы в образовании / З.С. Сейдаметова, С. Н. Сейтвелиева // Информационные технологии в образовании. – 2011. – №9. – С. 105–111.

3. Шишкіна М. П. Хмаро орієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень [Електронний ресурс] / М. П. Шишкіна, М. В. Попель // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – №5 (37). – С. 66-80. – Режим доступу до журн.: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/903/676>.

Толошняк Наталія,

*кандидат мистецтвознавства, доцент
Університет Короля Данила*

СПІВЕЦЬ КАРПАТСЬКИХ ГІР: ТВОРЧА ПОСТАТЬ РОМАНА ДОЛЧУКА

Чарівний край Карпатських гір, дзвінких струмків, променистого сонця і яскраво-синього неба надзвичайно щедрий на таланти. Однак не всі імена обдарованих людей відомі широкому колу шанувальників музичного мистецтва, і серед них творча постать Романа Долчука – чудового музиканта, наполегливого митця-диригента, чуйного, вдумливого, творчо мислячого педагога.

Роман Олексійович Долчук народився 12 серпня 1942р. у мальовничому куточку Івано-Франківської (Станіславівської) області – селі Ямниця у родині місцевого ткача де й здобув середню освіту (1949-1959 роки). Краса рідного краю, давні традиції української хорового мистецтва – вічного мірила культури українського народу вплинули на вибір молодим юнаком майбутнього фаху. У 1958 році Роман поступає на диригентське відділення Станіславського музичного училища (тепер Івано-Франківське музичне училище ім. Д.Січинського). Велику роль у становленні Романа як майбутнього хормейстера-диригента відіграли знані музиканти, викладачі музичного училища – Богдан Катамай, Андрій Ставничий, Віктор Бородин, Юлія Вербицька, Юрій Гордєєв. Саме їм Роман завдячує високому рівню своєї професійної підготовки, міцній теоретичній базі, пильному плеканню народного хорового співу, глибинному знанню рідної культури і традицій народної музики.

Удосконалення здобутих професійних навичок Романа Долчука продовжувалося у стінах Львівської державної консерваторії ім. М.В.Лисенка (1966-1970). Молодий музикант наполегливо навчався у

Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки

Матеріали IV Всеукраїнського науково-практичного симпозиуму (м. Івано-Франківськ, 15 травня 2020 р.)

метрів Музичної Alma mater професорів: Михайла Антківа (диригування), Євгена Вахняка (хоровий клас), Євгена Козака (гармонія), Анатолія Кос-Анатольського (поліфонія), Станіслава Людкевича (народна творчість).

Практична перевірка знань і навичок Романа Долчука, як викладача хорових дисциплін, відбулася на кафедрі співу і диригування Івано-Франківського державного педагогічного інституту. У цьому навчальному закладі, із незначною перервою, він працював з 1970 року до останніх днів свого життя (11 вересня 2011 року від тяжкої хвороби Р.Долчук помер).

Упродовж усієї педагогічної діяльності Роман Долчук поєднує працю викладача із творчою роботою хормейстера у різних колективах. Довгі роки він керував аматорськими колективами – народною хоровою капелюю «Верховина» (м. Долина), капелюю Солотвинського лісокомбінату, Ямницькою капелюю «Дзвін». За плідну педагогічну та творчу діяльність у розвіі народного хорового співу і пропаганди української пісні Р.Долчуку у 1996 році було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України», у 1998 році – вчене звання доцент кафедри співу і диригування Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника, а у 2011 році він був нагороджений медаллю «За подвижництво у хоровій справі».

Плідна педагогічна і виховна робота Романа Долчука завжди поєднувалася із прагненням до творчої та науково-теоретичної діяльності. За час роботи у вузі ним були видані збірники хорових творів «Зродились ми» (Тисмениця, 1995), «30 років з Ямницьким хором» (Львів, 1994), «Хорові та вокальні ансамблі» (Івано-Франківськ, 1998), «Будьмо добрими» (2008). У 2018 році (вже після смерті) був виданий збірник вокально-хорових творів «Горить моє серце» (Івано-Франківськ, упорядник Лідія Шегда).

Методичний та педагогічний досвід Р.Долчука знайшов своє науково-практичне втілення у його методичних посібниках: «Примірна тематика з хорового класу та практикуму по керуванню хором» (Івано-Франківськ, 1997) і «Теоретичні основи вокальної роботи в хоровому класі» (Івано-Франківськ, 1998); навчальних посібниках – «Хорове аранжування» (Івано-Франківськ, 2008) і «Хрестоматія духовної музики України» ч. I у співавторстві В.Доронюка та Л.Шегди (Івано-Франківськ, 2011).

Вокально-хоровий репертуар виданих збірників різноплановий як за жанрами музичних творів, так і за тематикою, образною сферою, засобами художньої виразності та виконавським складом. Це духовні твори, обробки народних пісень (українських, німецьких), обробки стрілецьких пісень і пісень УПА, аранжування відомих авторських пісень

Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки

Матеріали IV Всеукраїнського науково-практичного симпозиуму (м. Івано-Франківськ, 15 травня 2020 р.)

українських композиторів, а також оригінальні вокальні та хорові композиції.

Духовна музика Романа Долчука представлена літургійними піснями: «Єдинородний Сину», «Святий Боже», «Алілуя», «Отче наш», «Марія, Діво Пресвята». Всі ці твори написані для мішаного хору а сарелла. У літургійних піснях автор дотримується традицій хорового викладу, який властивий творам вітчизняних композиторів початку ХХ століття, де панує струнка колонада акордово-гармонічного викладу із властивими для українсько пісенності терцовою второю, розвитком хорових партій паралельними тризвуками та секстакордами при самостійному функційному басовому голосі.

Значне місце в творчості Р.Долчука належить обробкам народних пісень (понад 50). Жанровий спектр обробок надзвичайно широкий. Це обробки обрядових («Бог предвічний», «Нині Адаме», «Радість нам ся явила», «Не плач Рахиле» та ін.); історичних («Дума про Чепігу і Головатого», «За байраком, байрак», «Руїна», «Непомщений базар»), ліричних («Чогось мені чудно», «Кажуть люди, що щаслива») пісень.

Хоровий стиль обробок та аранжувань Романа Долчука відзначається більшою різноманітністю у засобах музичної виразності, витонченим голосоведінням, професійним знанням тембральних і регістрових можливостей хорового ансамблю. У своїх обробках композитор творчо поєднує прийоми гетерофонії, народного багатоголосся та професійної поліфонії.

Особливо слід відзначити оригінальні твори митця, його вокальні й хорові композиції. Тематика та образно-емоційний стрій оригінальних творів складний і різноманітний. Роман Долчук у своїх творах звертається до поезії як класиків української літератури – Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки так і до зразків світової літератури – Генріха Гейне. Значне місце у його творчих уподобаннях займає поезія сучасників – Дмитра Павличка, Іллі Бердника, Степана Пушика, Миколи Сингаївського, Ярослава Ткачівського та ін.. Серед авторських творів вирізняються хори «Гей, піду я в ті зелені гори» (сл. Лесі Українки), «Не потурай» на слова В. Мальованого, «Пісня борців» (сл. Лесі Українки), «Як ми зустрілися весною» (сл. Д. Павличка), «Дівочий сон» (сл. Д. Луценка), кантата для хору, соліста у супроводі фортепіано «Скажи, що правда оживе» (сл. Т. Шевченка).

Музична мова оригінальних вокальних та хорових творів митця інтонаційно багата, мелодично виразна, емоційно насичена, яскраво відтворює образний зміст вірша. Роман Долчук дотримується узагальненого принципу передачі настроєвої сфери поетичного тексту.

Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки

Матеріали IV Всеукраїнського науково-практичного симпозиуму (м. Івано-Франківськ, 15 травня 2020 р.)

Отже, творчий доробок представляє нам особистість митця, обдарованого музичним талантом, глибоким і широким світосприйняттям, особистість, яка привертає до себе увагу самостійністю суджень, несподіваністю рішень і яка прагне до найкращого результату. Усе це характеризує творчо мислячого музиканта, диригента-практика і композитора-аматора Романа Долчука.

Література

1. «Без пісень нема життя...» (До 40-річчя заснування музичного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника). Музично-краєзнавчий альманах. – Івано-Франківськ. Гостинець. 2006. 140 с.
2. Постоляннюк Р. Наш маестро. Ямниця. 2 (21) листопада. 2015. С.3.
3. Шегда Л. Від упорядника //Долчук Р.О. «Горить моє серце»: вокально-хорові твори. Івано-Франківськ. 2011. 80 с.

Фединяк Ірина Ігорівна,
*асистент кафедри філології та перекладу
Університет Короля Данила*

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ У СФЕРІ ІТ

Прискорені темпи розвитку світового ринку інформаційних технологій (ІТ), без застосування яких практично неможливі сьогодні зростання і просування перспективних компаній, роблять сферу ІТ однією з найбільш потрібних галузей перекладацької діяльності, оскільки більшість інноваційних програмних продуктів створюються англійською мовою.

Актуальність. Вивчення системної організації словникового складу мови належить до одного з найактуальніших напрямків сучасних лінгвістичних вчень. Актуальність тез доповіді визначається необхідністю подальшого вивчення шляхів перекладу термінів у сфері інформаційних технологій, що є одним із завдань лінгвостилістики та перекладознавства сьогодення.

Мета – назвати основні способи перекладу термінів у сфері інформаційних технологій.

Переклад термінів сфери ІТ вже був об'єктом дослідження С. Єлісеєвої, І. Кучман, Н. Монарцик та інших лінгвістів, але при саме при